

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
AÇIK ÖĞRETİM OKULLARI
(AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ - MESLEKÎ AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ)

Hukuk 2

Ders Notu

Hazırlayan

Taylan ACAR

ANKARA-2007

M.E.B EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YAYINLARI
AÇIK ÖĞRETİM OKULLARI DERS KİTAPLARI DİZİSİ

Copyright ©MEB EğiTek

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Tümü ya da bölümleri izin alınmadan hiçbir şekilde çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz.

Dizgi : Nazmi KEPİR
Resim - Grafik : Nuh ARLIER
TTK İnceleyen : Ömer İNAN

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma! sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl!
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme yazıktır atanı:
Verme dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şuhedâ fişkırarak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden İlahi şudur ancak emeli:
Değmesin mâbedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar-ki şahâdetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder-varsa-taşım,
Her cerihamdan, İlahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fıskırır rûh-ı mücerred gibi yerden nâ'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım!

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

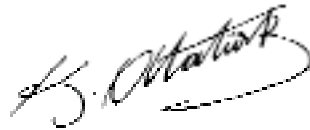
Mehmet Âkif ERSOY

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyen, dahili ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok nâmûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi biffil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhid edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda, mevcuttur!

Mustafa Kemal ATATÜRK

SUNU

“**Eğitim**” kavramı yaşam boyu süren çok önemli bir etkinliktir. Eğitim süreci ilk çağlardan beri sürekli olarak gelişim göstermektedir. Teknolojinin gelişim göstermesiyle birlikte, yeni bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinde hızla kullanılmaya başlanmıştır.

Günümüzde pek çok problemin üzümünde eğitimin etkin bir şekilde kullanılması gereklidir. Pek çok çaba ve zmn içinde, bilişim teknolojisi geleneksel araçlar arasından sıyrılarak ne çıkmaktadır. ne çıkan bu teknolojiyle birlikte gelişen ve önemini giderek artıran yöntemlerden birisi de yer, zaman ve yaş sınırlaması olmayan uzaktan eğitimidir.

“**Uzaktan eğitim**” yolu ile eğitim görmekte olduğunuz Açıköğretim Lisesi’nde, Genel Müdürlük olarak sizlere sunduğumuz hizmetlerden birisi de ders notu mahiyetindeki kitaplarımızdır. Uzaktan eğitim ilkelerine uygun olarak hazırlanan bu ders materyali lise müfredat programlarına uygun olarak hazırlanmaktadır. Hazırlanan bu ders notlarımız, müfredat programlarında meydana gelen değişikliklere paralel olarak yenilenmekte ve güncelleştirilmektedir.

Bu ders notundan yararlanacak olan öğrencilerimize başarılar diliyor, ders notlarının hazırlanmasında emeği geçen tüm Genel Müdürlüğümüz çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Nizami AKTÜRK

Genel Müdür

SUNUŞ

Değerli Açıköğretim Lisesi Öğrencileri;

Hukuk 2 Ders Notu, öğretim programları çerçevesinde ders kitaplarına yardımcı kaynak olarak düşünülmüştür. Bu ders notu, sizlerin düzeyi göz önünde tutularak hazırlanmıştır. Elinizdeki ders notu, uzaktan eğitim ve öğretim tekniklerine uygun bir şekilde hazırlanmıştır.

Sevgili Açıköğretim Lisesi öğrencileri, ders notunuzu dikkatlice okuyup anlamaya çalışınız. Kitaptaki tanımları ezberlemeden kavramaya çalışınız. Tanımları kavramaya çalışırken sizler için hazırlanan sorulardan yararlanınız. Sorulara cevap veremediğiniz takdirde, ilgili konuya tekrar dönüp yeniden çalışınız. Çalışmanızda sizlere yardımcı olmak amacıyla, konuyla ilgili dikkat çekilmesi gereken yerler çeşitli sembollerle gösterilmiştir.

Ders notunuzun içinde, sizleri çalıştığınız konuya daha çok yaklaştıran, düşündüren ve öğrendiğiniz konuyu hemen pekiştirmenizi sağlayacak çeşitli sorular hazırlandı. Bu soruları hazırlamaktaki amacımız, ünite de geçen konu ve kavramları daha iyi öğrenmenizi sağlamaktır.

Ders notunuzun içinde çeşitli tanım ve kavramlar verildi. Bu tanım ve kavramları dikkatli okumalı, daha iyi öğrenmek için de kendi cümlelerinizle ifade etmelisiniz.

Ders notunuzdaki konuların zihninizde daha kalıcı olması ve yeniden anımsamanıza yardımcı olması için bölüm sonlarında özet oluşturuldu. Özeti dikkatlice okuyunuz. Bunun yanında öğrendiklerinizi sınavabilmeniz ve karşılaştırma yapabilmeniz için bölüm sonlarında o bölümde geçen konularla ilgili değerlendirme soruları da düzenlendi.

Her konunun başında yer alan “ Bu Bölümün Amaçları” ve “ Nasıl Çalışmalıyız?” bölümlerini de dikkatlice okumalısınız. Çünkü bu bölümlerde, ders çalışırken gereksinim duyacağınız “ Neyi, nasıl öğreneceğim?” sorularının yanıtlarını bulacaksınız.

Sevgili Açıköğretim Lisesi öğrencileri; düzenli ve planlı çalışmak sizi başarıya götürecektir. Hepinize başarılar diliyoruz.

Taylan ACAR